

گزارشی از هشتمین همایش سراسری معاونان و مدیران مالی صنعت برق کشور

شرکت برق منطقه‌ای آذربایجان از تاریخ بیستم الی بیست و دوم خرداد ماه سال جاری میزبان هشتمین همایش سراسری معاونان و مدیران مالی صنعت برق کشور بود. در طول سه روز برپایی این همایش که با شرکت مدیران مالی شرکت‌های برق منطقه‌ای، تولید، توزیع و همچنین معاونان درآمد و منابع مالی و پشتیبانی شرکت‌های برق منطقه‌ای، مدیران و کارشناسان مالی حوزه ستادی و تنی چند از مسئولین سازمان حسابرسی، موسسات حسابرسی، دیوان محاسبات و اساتید دانشگاه برگزار شد وضعیت تهیه و تصویب صورتهای مالی سال ۷۵ شرکت‌ها و اهداف کمی و کیفی آن، بررسی تطبیقی نحوه تهیه صورت گردش وجوه نقد براساس روش متحدالشکل حسابداری و سایر موضوعات پیش‌بینی شده به منظور هماهنگی و ایجاد وحدت رویه مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفت. اضافه بر موضوعات کاربردی، بخشی از برنامه همایش نیز به برنامه‌های علمی و تخصصی حسابداری اختصاص داشت که توسط اساتید مدعو دانشگاه اجرا شد. در این بخش، گزارش کوتاهی از سه روز برپایی همایش از نظر خواهد گذشت.

در مراسم گشایش همایش که با شرکت مدیر عامل شرکت برق منطقه‌ای آذربایجان، اعضای هیأت مدیره، معاونان و مدیران آن شرکت و مدیران عامل و اعضای هیأت مدیره شرکت‌های تابعه برق منطقه‌ای آذربایجان برگزار شد، آقای مهندس امجدی شرح مبسوطی از وضعیت موجود برق منطقه‌ای آذربایجان و طرح‌های در دست اقدام آن ارائه و ضمن اشاره به آمار تولید و مصرف استانی تحت پوشش و صادرات برق به کشورهای هم جوار ترکیه، آذربایجان و ارمنستان، رشد تولید انرژی برق و کسب درآمد ارزی را موجب مباحث دانسته و اضافه نمود: در حالی که در سال‌های ۶۶ و ۶۷ گاهی روزانه ۵ تا ۶ ساعت خاموشی وجود داشت و برای تامین کسری تولید به فکر خرید برق از کشور ترکیه بودیم، اینک پس از گذشت ۷ الی ۸ سال به کشورهای هم‌جوار خود انرژی صادر می‌کنیم و این امر نشانه تحولات و دگرگونی‌های عظیمی است که طی سال‌های اخیر در وزارت نیرو شاهد بوده‌ایم.

وی در بخش دیگری از سخنان خود تلاش همه جانبه در جهت استقرار نظام کیفیت را از اهم مسایل مورد توجه در برق آذربایجان عنوان نموده و توضیح داد که در این ارتباط ایجاد دفتر کنترل کیفیت و استقرار استانداردهای ایزو ۹۰۰۲ و ۹۰۰۴ با جدیت هر چه تمام‌تر دنبال می‌شود. خط مشی نظام کیفیت و بیانیه آن تهیه و آموزش‌های لازم برای مدیران عامل و مدیران میانی انجام شده است. آقای مهندس امجدی با اشاره به ضرورت بکارگیری سیستم مکانیزه اطلاعات مدیریت در کلیه بخش‌های تولید، انتقال و توزیع بر لزوم هماهنگی آن با سیستم‌های مالی تاکید نمود و در مورد وضعیت تحقیقات در شرکت برق منطقه‌ای آذربایجان اظهار داشت: سال ۷۵ موفق به اتمام تعداد ۱۴ پروژه تحقیقاتی و تحویل آن به وزارت نیرو شدیم و در حال حاضر نیز تعداد ۲۵ پروژه تحقیقاتی در دست اجرا می‌باشد. آقای مهندس امجدی در بخش پایانی سخنان خود به اقدامات انجام شده در مورد وصول مطالبات فروش انرژی، بهبود ترکیب سهام شرکت‌های وابسته و گزارشات بازرسی قانونی اشاره و اظهار امیدواری نمود که این همایش در جهت اهداف خود و راهگشایی جهت بهبود روند امور مالی صنعت موفق باشد.

در ادامه این مراسم آقای دکتر میرمحمدی معاونت مالی سازمان مدیریت تولید و انتقال نیروی برق (توانیر) از شرکت برق منطقه‌ای آذربایجان به خاطر میزبانی همایش و همچنین از حضور کلیه شرکت کنندگان در همایش تشکر نموده و به اهم مسایل فی‌مابین شرکت‌ها در سال گذشته و کار فشرده‌ای که جهت حل آنها انجام شده اشاره و

اظهار امیدواری کرد که نتایج این کار به گونه‌ای باشد که آثار آن در صورت‌های مالی سال ۷۵ شرکت‌ها مشهود بوده و از این نظر مشکل و ایراد حسابرسی وجود نداشته باشد.

سپس به بررسی آثار و نتایج برپایی گردهمایی‌های ماهیانه بررسی روش متحدالشکل حسابداری در سال گذشته پرداخته و بر جنبه‌های مختلف آن از جمله بررسی تطبیقی روش با آخرین استانداردهای بین‌المللی حسابداری و همچنین وضعیت روز این روش در خارج از ایران تأکید نموده و اشاره کرد: برق در شبکه، اطلاعات متحدی را می‌طلبد. برای اینکه بدانیم تولید، انتقال و فروش برق در کدام محل ارزان‌تر و اقتصادی‌تر است باید زبان مشترکی با سایر واحدهای دست‌اندرکار داشته باشیم. ما باید به اجزای فرآیند عملیاتی تولید تا فروش اشراف داشته و بتوانیم اطلاعات را مقایسه کنیم. این زبان مشترک همان روش متحدالشکل حسابداری برق است. روش این امکان را فراهم می‌آورد که اطلاعات قابل‌مقایسه کل سیستم و اجزاء آن را در اختیار داشته باشیم. برداشت اشتباهی که وجود دارد این است که برخی تصور می‌کنند که این روش خاص واحدهای مالی است، در حالی که بطور ماهوی یک سیستم جامع مدیریتی بوده و کلیه واحدهای آن استفاده کنند. طبیعی است که بخش‌هایی از روش به دلیل راکد ماندن و استفاده نشدن ضعیف شده و بایستی با توجه به تغییرات و تحولات فن‌آوری و ساختاری مورد تجدید نظر قرار گرفته و به صورتی پویا درآید.

آقای دکتر میرمحمدی در پایان، اهداف برگزاری همایش‌های معاونان و مدیران مالی صنعت را شامل بر تجدید دیدار و میثاق و همبستگی و ایجاد انگیزش برای فعالیت بیش از پیش و موثر و کارآ در ارکان مالی صنعت برق، استفاده از آرای تخصصی دستگاه‌های نظارتی به منظور بهبود روش‌ها، توسعه فرهنگ استفاده مطلوب و کاربردی از مباحث علمی و تخصصی صنعت و دانشگاه‌ها و بالاخره توسعه افکار و نگرش‌های جدید مالی و فنی بین همکاران دانست. در ادامه به گفته‌ای از هربرت سایمون متفکر مدیریت عصر حاضر و برنده جایزه نوبل مبنی بر اینکه «ثابت‌ترین چیز در دنیا تغییر است» اشاره و از تغییر در نگرش و کارها در راستای بهبود روش‌های انجام وظایف و توسعه استفاده از امکانات انسانی به عنوان یک اصل یاد کرد و تغییر در وضعیت از خاموشی‌ها تا صادرات برق را نشانه توجه صنعت به این اصل دانست.

پس از پایان مراسم افتتاحیه، همایش کار خود را مطابق برنامه تنظیمی شروع نمود. دستور کار اولین بخش به بررسی وضعیت تهیه و تصویب صورت‌های مالی سال ۷۵ شرکت‌های برق منطقه‌ای و اهداف کمی و کیفی آن اختصاص داشت که با حضور آقای صالح‌آبادی مدیر کل دفتر جامع وزارت نیرو و تنی چند از معاونان و مدیران مالی شرکت‌های برق منطقه‌ای مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

در این بخش آقای صالح‌آبادی اظهار داشت: در حال حاضر در زمینه ارائه بموقع صورت‌های مالی شرکت‌ها و تصویب مجمع عمومی آنها در شرایط نسبتاً مطلوبی قرار داریم. در سال ۷۵ برای اولین بار مجمع عمومی کلیه شرکت‌های برق منطقه‌ای در موعد قانونی تشکیل شد و صورت‌های مالی آنها به تصویب رسید. این موضوع در طول تاریخ وزارت نیرو بی‌سابقه بوده است. در مورد صورت‌های مالی سال ۷۵ نیز صورت‌های مالی اکثر شرکت‌ها آماده و تعدادی نیز دریافت شده است. امیدوارم با توجه به عدم موافقت وزارت امور اقتصادی و دارایی با تمدید مهلت قانونی، کلیه شرکت‌ها موفق به ارائه و تصویب بموقع صورت‌های مالی خود باشند. سال گذشته مقام محترم وزارت همایش مدیران عامل شرکت‌ها خواستار توجه بیشتر به کیفیت صورت‌های مالی در سال ۷۵ شدند. انتظار از مدیران مالی شرکت‌ها توجه کافی به این امر است. البته بسیاری از مشکلات صورت‌های مالی در اکثر شرکت‌ها مشابه است که در این رابطه امیدوارم تا با همکاری سازمان حسابرسی ایرادات را به حداقل برسانیم.

از جمله این ایرادات عدم ارائه گزارش هیأت مدیره به مجمع عمومی موضوع ماده ۲۲۲ قانون تجارت است که باید بازرسی قانونی نسبت به آن اظهار نظر نماید. بدین سبب مجمع عمومی تنها برای شرکت‌هایی که گزارش هیأت مدیره به مجمع را در موعد مقرر ارائه نمایند تشکیل خواهد شد. خوشبختانه نمونه‌ای از این گزارش توسط آقای دکتر میرمحمدی تهیه شده است.

از دیگر موضوعاتی که لازم است تا در گزارش بازرسی قانونی به آن توجه شود و تبصره ۲ قانون بودجه نیز رعایت آن را الزامی دانسته، مقایسه بودجه و عملکرد و همچنین رعایت مفاد ماده ۱۲۹ قانون تجارت در مورد شرکت‌های وابسته است.

مسئله دیگر حق انشعاب است که از نظر حساب‌برسان درآمد محسوب می‌شود و معمولاً حساب‌های سود و زیان شرکت‌ها را به همین خاطر رد می‌کنند. از نظر ما و مجمع عمومی حق انشعاب دریافتی، درآمد نیست و از لحاظ حسابداری و اصل رجحان قانون بر استاندارد هم درآمد تلقی نمی‌شود.

از دیگر موارد، نحوه اعمال دستور کارهای برکناری‌های ثابت شرکت‌ها است که در شرکت‌ها به راه‌های مختلف عمل می‌شود. در این مورد بررسی‌هایی در حال انجام است.

مسئله دیگر تجدید ارزیابی انجام شده در سال ۷۲ است که در بعضی از شرکت‌ها به نتیجه صحیحی نرسیده است. دلیل این امر عدم ارزیابی صحیح دارایی‌ها یا عدم رعایت مفاد دستورالعمل تجدید ارزیابی بوده که باید جهت رفع آن اقدام شود.

موضوع دیگر بدهی مشترکین در اکثر شرکت‌ها است که معین حساب مشترکین در کامپیوتر با دفتر کل مطابقت ندارد. در این مورد شرکت برق منطقه‌ای اصفهان موفق به تطبیق و رفع مغایرت شده که بهتر است شرکت‌ها در این مورد از تجربیات یکدیگر بهره ببرند.

مشکل دیگر عدم دریافت پاسخ تاییدیه حسابرس در مورد بدهکاران و بستانکاران یا پیش پرداختها است که دلیل عمده آن نبود فرهنگ حسابرسی است. برای تسهیل حل این مشکل شرکتها می توانند در موقع مناسب راس نسبت به دریافت تاییدیه مورد نظر اقدام و يك نسخه برای سازمان حسابرسی ارسال نمایند.

مسئله دیگر که بخشنامه ای نیز در مورد آن صادر شده و بازرس قانونی و مجامع عمومی نیز پیگیر آن هستند وضعیت حسابهای فی مابین با شرکت های وابسته است که بایستی مغایرت گیری شده و اختلافات در دفاتر طرفین به حداقل برسد. بهرحال وجود اختلاف در این مورد از دید بازرس قانونی و مجامع عمومی قابل قبول نیست.

از دیگر موارد، نحوه نگهداری حساب طرحهای عمرانی در شرکتها است که بایستی حتماً به صورت جداگانه از حسابهای اعتبارات جاری شرکتها و براساس سیستم حسابداری دولتی ثبت شود.

در ادامه این بخش از برنامه همایش آقای کویانی معاون پشتیبانی شرکت برق منطقه ای کرمان، آقای قربانپور مدیر امور مالی شرکت برق منطقه ای آذربایجان، آقای ایزدی معاون پشتیبانی برق منطقه ای اصفهان و آقای شفیع پور مدیر امور مالی شرکت برق منطقه ای سیستان و بلوچستان مطالبی پیرامون ایرادات مورد اشاره در گزارشات بازرس قانونی و اقدامات مورد نظر به منظور رفع آنها بیان داشتند.

دومین بخش برنامه روز اول به سخنرانی آقای دکتر اردبیلی از اساتید دانشگاه پیرامون بینش حسابداری برق اختصاص داشت. وی به دیدگاههای سنتی و نوین اشاره و آخرین نظریه های مطرح در بینش حسابداری راتشریح و به ویژگی های خاص صنعت برق پرداخت.

در بخش بعدی برنامه همایش اهداف معاونت درآمد و منابع مالی در شرکت های برق منطقه ای و راهکارهای اجرایی آن با حضور آقایان دکتر میرمحمدی، دکتر اردبیلی و همچنین آقایان فروزش، تهرانی، بصیریور، بختیاری، صرافینزاد و شکوهی معاونان درآمد شرکت های برق منطقه ای فارس، خراسان، اصفهان، غرب، کرمان و باختر مورد بررسی قرار گرفت. در این قسمت شرح وظایفی که براساس جمع بندی جلسات برگزار شده در وزارت نیرو تهیه شده مطرح و پیرامون آن بحث و تبادل نظر شد.

برنامه بعدی همایش در روز اول بررسی وضعیت تهیه و تصویب صورت های مالی سال ۷۵ شرکت های تولید و توزیع بود که طی آن نکات مهم مذکور در گزارشات حسابرسی شرکتها با حضور آقای انوری زاده قائم مقام شرکت توزیع نیروی برق جنوب غرب تهران، آقای آرون مدیر عامل شرکت حسابرسی و خدمات مدیریت آب و برق، آقای بیات مختاری مدیر عامل شرکت حسانبیر و آقای میرباقری مدیر عامل شرکت نیرو تراز مورد بحث قرار گرفت. اهم مطالب مطروحه در این قسمت پیرامون نحوه تحویل و تحول و کنترل و نگهداری دارایی های شرکت های مادر، دریافت تاییدیه مانده حسابها از بدهکاران و بستانکاران، ثبت به روز رسید و حواله انبارها، تعیین نرخ فروش برق جهت تهیه بودجه شرکتها، در نظر گرفتن ذخیره از کار افتادگی یا بازنشستگی کارکنان موضوع ماده ۳۱ قانون کار، رعایت مواد ۱۴۱ و ۱۷۱ قانون تجارت، نحوه سرشکن هزینه های سربار عمومی و اداری به قیمت تمام شده، مقایسه بودجه و عملکرد و تحلیل آن بود.

آشنایی با طرح نظام جامع انفورماتیک تولید و توزیع موضوع برنامه بعدی همایش بود که توسط خانم ذاکری کارشناس ارشد دفتر سیستمها در معاونت منابع اطلاعات مدیریت اجرا شد. در این بخش ابعاد مالی طرح نظام جامع انفورماتیک و فصول مشترک آن با فعالیت واحدهای مالی تشریح شد.

برنامه پایانی اولین روز همایش به طرح مسایل توسط مدیران مالی شرکتها اختصاص داشت که طی آن مسایل و مشکلات شرکتها با حضور آقای دکتر میرمحمدی و آقای صالح آبادی مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

در روز دوم همایش معاونان و مدیران مالی صنعت برق کشور، صورت گردش وجوه نقد و نحوه تهیه آن براساس روش متحدالشکل حسابداری توسط گروه مدیران سازمان حسابرسی تشریح و يك نمونه عملی از نحوه تهیه صورت گردش وجوه نقد در يك شرکت برق منطقه ای ارائه شد که بطور مشروح در این شماره فصلنامه درج می شود.

در پایان این بحث آقای رودی مدیر دفتر مطالعات مالی و حسابداری مدیریت در سازمان مدیریت توانیر ضمن قدردانی و تشکر از آقایان موسوی و بیاتی و سایر همکاران ایشان اظهار داشت: مدیران سازمان حسابرسی در سالهای اخیر نه تنها وظیفه سنگین بازرس قانونی شرکتها را بر عهده داشته اند بلکه همانند مدیران و مسؤولین صنعت برق خود رادگر اصلاح کارها نموده و همچون اساتید دانشگاه، در پی آموزش آخرین دستاوردهای علمی به همکاران صنعت برق نیز بوده اند.

در ادامه آقای مصطفی علی مدد محقق و استاد با سابقه حسابداری و عضو هیأت تدوین استانداردهای حسابداری و حسابرسی در سازمان حسابرسی سخنرانی تحت عنوان <نظری بر مبانی و روش های تحلیل مالی> ارائه نمود که مشروح آن در شماره های آینده فصلنامه حسابداری برق درج خواهد شد.

آخرین سخنرانی این روز به آقای منوچهر منوچهری استاد دانشگاه اختصاص داشت که طی آن مباحثی از حسابداری شرکت های سهامی را برای حاضرین تشریح کرد.

در روز سوم همایش شرکت کنندگان در گروه های مختلف از شرکت های توزیع تحت پوشش شرکت برق منطقه ای آذربایجان بازدید به عمل آوردند. در این بازدیدها معاونان و مدیران مالی صنعت در جریان وضعیت کارهای در دست انجام شرکت های یاد شده قرار گرفتند و از واحدهای مختلف این شرکتها دیدار و با مسؤولین مربوطه تبادل نظر نمودند.*